

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Militarivm Ordinvm Origines, Statvta, Symbola, Et Insignia, Iconibus, additis genuinis

Mennens, Frans

Maceratae, 1623

Statvta, Et Leges A Carolo Magno Imp.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10718

STATVTA, ET LEGES

A CAROLO MAGNO IMP.

Ludouico VI. Philippo Sapiente, Ludouico Sancto, Francia Regibus, & Godefredo Buillonio, Summis Ordinis, Equestris Sanctissimi Sepulchri D. N. Iesu Christi Principibus, ac Magistris latae, quæ etiamnum in Archiuis eiusdem Ordinis Ierosolymitana in vrbe adseruantur.

A R T. I.

N nomine, & honorem Dei Patris, Filij, & Spiritus sancti: Beateque Virginis Mariae eius matris: Angelorum, & Archangelorum, Patriarcharum, & Prophetarum Dei, Apostolorum, Euangelistarum sanctarum, Discipulorum, & omnium sanctorum, & sanctarum, & Spirituum omnium caelestis curiae.

Art. 2.

Sic notum, & cui denter pateat omnibus excellentissimis, & illustrissimis Principibus, nobilibus, militibus, & populo Christiano, anno ab Incarnatione Domini Nostri Iesu Christi, millesimo nonagesimo nono. Quod illustrissimi, inuincibiles, & Serenissimi Principes Sanctus Carolus Magnus Imperator & Rex totius Francia, Ludouicus Sextus sapiens, dictus Pius, Philippus dictus sapiens ma-

gnanimus & conquerens: Sanctissimus atque magnanimus Ludouicus Praeses Godefredus de Buillon, ac alij magnanimi Principes & Reges Christiani: assensu per eos in eorum Imperio & regno corona, sponte Deo vouerunt, ac promiserunt sese, & eorum bona atque personas exponere ad militandum & bellum gerendum ultra mare pro subiuganda, & destruenda peruersa, & tyrannica natione Sarracenorum Infidelium. & eorum potestatibus & authoritatibus. Regnum Hierosolymitanum eiusque terras, & dominia à dictis infidelibus occupata subiugando, pro viribus fidem Christianam augendo. Statum Ecclesie Catholicae, Apostolicae, & aliarum Christianarum Ecclesiarum ab omnibus vexationibus, & oppressionibus tuendo & defendendo, in earum protectione & tuitione prelatos eiusdem Ecclesie, Pauperes, orphanos, viduas, & ceteros Christianos contra quoscumque inimicos eorumdem ponendo.

Art. 3.

Art. 3.

Sit etiam notum quod nos supranominati circa premissa vota nostra adimpleuimus. Nostrisque diligentibus & cura. Deo inspirante, regnum Hierosolymitanum, partesque Sarracenorum adepti fuimus, et circa illos victorias laudabiles obtinimus, dictamque fidem christianam duximus. Propterea nomen christianissimi Principis iusto nobis impositum fuerit, & merito ab alijs Principibus, & populo christiano datum. Cum feliciter in regnum nostrum Francie terrasque & dominia ad nos spectantia reuersi fuimus, etiam omnia alia regna Principibus christianis nobis amicissimis in nobis subueniendo tam suis diuitijs, quam hominibus, ut tandem possemus adimplere vota nostra, & que iam dudum inceperamus. Propterea, ut ipsa ratio docet, habuerunt partem honoris prout nos ipsi habuimus.

Art. 4.

In super in honorem Passionis domini nostri Iesu Christi, atque reuerentiam quam nos debemus sanctissimo Pape sedi Apostolice, atque obedientiam Vicarijs Dei in hoc mundo, atque etiam Episcopis de magna ciuitate Roma humiliter recepimus sanctissimas cruces quibus nos signauerunt atque milites nostros in honore quinque plagarum domini nostri Iesu Christi, ut eo magis essemus solidati in huiusmodi infideles, ut cognosceremus nos, atque populum nostrum christianum tam viuum atque mortuum in regionibus infidelium. Insuper inspeximus atque deliberauimus fundare ordinem sanctissimi Sepulchri, nostre ciuitatis Hierosolimitana, in honorem & reuerentiam sanctissima Resurrectionis nostro nomini Christianissimo dignitate primariam dicti ordinis, adiunximus, & dictas quinque cruces rubeas, easdem etiam in honorem quinque plagarum domino nostro Iesu Christo instructarum deferre volumus milites dicti ordinis, quam plurimos creauimus, illosque dictis crucibus contra dictos infideles insigniuimus: qui fugiuu ob id remanserunt, nec non exercitu resistere nequiterunt.

Art. 5.

Et ut dicti milites, & alij ceteri homines bellici uegium in dicto regnum Hierosolymitanum facere volentes, qui in nostro seruitio, & exercitu strenuos & magnanimos in prefatos infideles sese gesserunt, & circa premissa in augmentum dicte fidei christiana, & defensionem catholica Apostolica Ecclesie Romana, & aliarum Ecclesiarum christianarum fauorabiliores, & faciliores reddantur his ut & gaudere posse authoritatibus, preminentijs priuilegijs, & iuribus quibus nostri officarij, & domestici utuntur, & gaudent, permittimus & permittimus, quoadque non sint tributarij, nec de rebus, & mercaturis ab eis transferendis aliquod subsidium soluent nec non ab omnibus oneribus, & subsidijs, aut tributis quibuscunque nobis, quamuis ex causa, seu ratione domicilij, vel alias debitis, seu debendis in partibus & terris nobis subditis, cum equis, armis, uestimentis, aut alias, proficiendo remanebunt liberi, exempti, & immunes animamque ac uene aliorum nostrorum subditorum dictum uegium facere, & in eo nos concommittari nostra suscepciones iuuando contra dictos infideles uolentium.

Art. 6.

Volumus praterea, & volumus, quod qui honorem dicte militie assequi, ac dictis franchijs & libertatibus uti et gaudere uoluerint dicta gratia & seruitia in gratiam & augmentum dicte fidei christiane defensionem Romana catholica & Apostolica Ecclesia, ac aliarum Ecclesiarum christianarum in se suscipiens, dictaque ordini adscribantur, & in Ecclesia Dni Sepulchri Hierosolymitani a nobis aut nobis absentibus, nostro locum tenenti ibi cruce signabuntur. Postque certificationibus auctoritate Archiepisc. seu Curati diocesis, vel parochie in qua orti fuerint debita expeditis, consiliterit nobis aut dicto nostro locum tenenti eos esse christianos, catholicos legitimos & non notos nec ullo modo fuisse reprehensos, nec aliquo crimine nephario & enormi in iudicio, vel extra diffamatos & notatos.

Quodque

Quodque dicti milites confessi à suis peccatis & absoluti die eorum receptionis in dicta militia sacrosanctum Eucharistie Sacramentum à Sacerdote tunc in dicta ecclesia diui Sepulchri officium diuinum celebrante accipient in qua nos, aut noster locum tenens laures dicti ordinis decorabit, illosque quinque crucibus obstringabit iuramento per eos & eorum quemlibet de contentis inordinationibus dicti ordinis per nos editis & promulgatis fideliter observandis, & defendendis praesertim solutaque summa triginta scutoeum coronatorum thesauro dicti Sepulchri pro elemosyna pauperibus peregrinis et alijs bellicis hominibus in dictum locum venientibus, & ibi indies affluentibus, & aegrotis in hospitalibus eiusdem S. Sepulchri urbis Hierosolymitanae & sancti Ioannis, ac sancti Lazari, iacentes applicanda.

Art. 7.

Quod nostri viatores subditi gaudebunt libertatibus, & franchisijs laetius in nostra ordinatione desuper facta & edita declaratis. Summamque quinque scutorum coronatorum dicta elemosina applicandam soluent, et ad observandam dictam ordinationem sese obligabunt.

Art. 8.

Volumus etiam & volumus quod in dicta sancti Sepulchri Hierosolymitana & alijs Ecclesijs per nos ac alios Reges & Principes hactenus adificatis & in posterum adificandis in dicto regno Francia & alibi in eorum terris & dominijs, in honorem eiusdem sancti Sepulchri, & deuotionem celebrabitur officia diuina, modo & forma sequentibus. Scilicet quod qualibet die dominica mensis Presbyteros Latinos caeremonijs in talibus adhiberi solitis, adhibitis, alta una & quinque missa, voce submissa in honorem & reuerentiam dictarum quinque plagarum domini nostri Iesu Christi celebrabuntur. Huiusmodi officio, nos, seu nobis absentibus locum tenens, nostri milites, & viatores praesati assistent.

Art. 9.

Quod dictum noster locum tenens, milites & viatores quotidie missam audire, preces & horas sanctae Crucis dicere, & quasdam elemosynas elargiri tenebuntur.

Art. 10.

Quod diebus festis annualibus Conceptionis, Natiuitatis, Annunciationis, Purificationis, & Assumptionis Beatae Mariae Virginis, alta voce verbis Latinis Missa celebrabuntur. stentque processiones quibus nos, dictusque noster locum tenens, milites, & viatores assistere, & sacrosanctum Eucharistia sacramentum recipere tenebimur, ut Deo acceptabiles & grati contra dictos Infideles secure bellum gerere & eos subiugare possimus.

Art. 11.

Quod indies Missas celebrari procurabimus pauperibus elemosynam largiemur: dicti autem milites scilicet diebus Veneris cuiuslibet hebdomadis in honorem passionis domini nostri Iesu Christi id fieri procurabunt, horas sanctae crucis dicemus, & sero Vesperas mortuorum dici faciemus: Deumque optimum pro principibus regibus, & populo christiano precabimur & rogabimus & victoriam contra dictos Infideles in gratiam & augmentum fidei & defensionem catholicae, Apostolicae & Romanae Ecclesiae concedere velit & dignetur.

Art. 12.

Quod nos, dictus noster locum tenens & alij milites bellicosi, & viatores dicti ordinis temporibus Auentus Domini, quadragesima, quatuor temporum anni, rogationum, & vigiliarum dictorum festorum annualium Beatae Mariae Virginis, in honorem Dei ac dictae eius matris Mariae Virginis & in contemplationem penitentiae nobis & populo christiano à Deo veniam & remissionem peccatorum nostrorum obtinendam imposta, ac ut tentationes diaboli euitemus & in dictos infideles reddamur victores, ieiunabimus.

Art.

Art. 13.

EX nostra scientia decreuimus. & decernimus, quod die festo sacrosancti Sacramenti, in Ecclesia dicti sancti Sepulchri urbis Hierosolimitana tres missae, scilicet, prima in lingua Soriana, secunda lingua Graeca, tertia uero lingua Latina, alia uoce officiumque diuinum caeremonijs solitis adhibitis celebrabuntur. In alijs autem Ecclesijs per nos, & nostros amicos in Francia regno nostrisque terris & dominijs, in honorem dicti sancti Sepulchri adificatis, Latina celebrabitur idem officium. Fientque processiones in honorem & reuerentiam fidei, & credentia in sacrosanctum Sacramentum Eucharistia, nobis & populo christiano insuse.

Art. 14.

Quod anno quolibet die Dominica in Ramis palmarum a nobis, aut nostro locum tenens in nostra absentia, assuetur, & eligatur unus ex Presbyteris, qui sup. asinū sedens in conuocatione & cocto 12. Presbyteros, qui off. diu. in Ecc. S. Sepulchri celebrare solent, dictā urbem Hierosolymitanam introibit. Cui quidem Presbytero sic electo, nos, & dictus locum tenens noster, milites, viatores, & populus christianus eiusdem urbis obuiā ire, illumque benignè recipere, & in Ecclesiam dicti sancti Sepulchri magna cū humilitate concomitari tenebimur: in qua quidem Ecclesia dictus electus, & alij supra nominati Presbyteri, officium diuinum in honorem, & reuerentiam introitus domini nostri Iesu Christi, quem in dictam urbem Hierosolymitanam sanctis eius discipulis presentibus fecit, honestè receptionis per habitantes dictae urbis, & letitia ab eis ob eius aduentum, & introitum factarum, solemniter celebrabitur.

Art. 15.

Die autem Iouis sequenti officium diuinum cum caeremonijs assuetis parerelectum, & alios Presbyteros supradictos in Ecclesia sancti Sepulchri celebrabitur & dicetur; nosque & noster locum tenens

refectionem illorum in pane, uino, piscibus, in domo S. Coenaculi dicta nostra urbis Hierosolymitana preparabimus: in qua illos benignè recipiemus, eorum pedes humiliter lauabimus, & osculabimur, coenamque celebrabimus, illisque elemosynas ob charitatem largiemur. Et postquam dicti electus, & alij presbyteri gratias Deo egerint, sanctumque Dei Euangelium quod suis Apostolis predicauit nobis enuncianerint, nos, aut noster locum tenens, milites, & viatores supra nominati in dicto Coenaculo nostram refectioem sumemus, elemosynas in auro, argento, uelimentis uictualibus, panibus, uino & alij dabimus, omnibus aegrotis in magnis hospitalibus iacentibus, caeterisque pauperibus in indigentia, & necessitate constitutis nobis notis, in reuerentiam, & commemorationem sanctae Coenae, quam simili die dominus noster Iesus Christus cum dictis suis Discipulis in praefata, domo sancti Coenaculi fecit, elargiemur, & concedemus.

Art. 16.

Quod electus, & presbyteri ante nominati, qui illum in dictam urbem Hierosolymitanam, ut supra fuerint concomitati in motem oliuarum sese conferent: ibique tota nocte dicta diei Iouis precibus, & orationibus diuinis, in reuerentiam & recordationem orationis, in dicto loco per eundem dominum nostrum Iesum Christum susē uocabunt.

Art. 17.

Die uero Veneris sancti, dictus presbyter electus Euangelium passionis domini nostri Iesu Christi in Ecclesia dicti sancti Sepulchri perleget, illudque nobis, nostrisque locū tenenti, militibus, & viatoribus populisque christiano interpretabitur officiumque diuinum cum alijs supranominatis presbyteris Latine celebrabit, cui assistere tenebimur, nec cibo aliquo reficiemur, aut uisumur, donec hora qua dominus noster Iesus Christus in redemptionem generis humani in cruce pendens emisit spiritum, pulsata fuerit.

Art. 18.

Art. 18.

Quod quatuor milites dicti ordinis nocte dicta die veneris usque ad meridiem diei sequentis in honorem, & reuerentiam domini nostri Iesu Christi, cuius corpus ab infidelibus Iudeis ibi dicta nocte custoditum fuit, fideliter custodiant.

Art. 19.

Quod omnes Presbyteri Chaldei, Graeci, & Latini continuas preces tota nocte diei veneris in Ecclesia dicti sancti Sepulchri in gratiam fidei, & defensionem Catholicae, & Apostolicae Ecclesiae, ac aliarum Ecclesiarum christianarum aduersus huiusmodi infideles fundent.

Art. 20.

Insuper ordinauimus, & ordinamus continuè eleemosynas elargiendas, & concedendas esse, ut à carceribus dicti milites viatores, & alius populus christianus liberetur, qui tam à nostris Regni Francia dominij, et terris, quam ab alijs partibus, & terris Principum christianorum nobis amicorum venientes, contra dictos Infideles nobiscum bellum gesserunt: Et illud ita persecuti fuerunt, ut captiui, & detenti ab ipsis infidelibus fuerint, nec non humiliter dictos Principes, ac Reuerendos dominos Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, & alios beneficiatos tam in dictis nostris Regno Francia, dominij, & terris, quam in alijs ad dictos Principes Christianos spectantibus obuiantes supplicare, & requirere, ut quartam partem tertie partis redditus beneficiorum suorum pro redemptione dictorum captiuorum in honorem Dei, & remunerationem suorum laborum circa impugnationem dictorum infidelium in gratiam, & fauorem fidei, & defensionem Ecclesiarum christianarum, & Pralatorum.

Art. 21.

Nos quoque supplicauimus, & rogauimus sanctissimos almae urbis Roma Pontifices, quatenus indulgentias omnibus Principibus, nobis amicis populoque

christiano, qui pro redemptione, & liberatione dictorum captiuorum, & pauperum, nobis, & alijs predictis Principibus subiectorum, & dictum sanctum Sepulchrum visitare, nosque contra dictos infideles, & ad illos impugnandos, prout supradictum est, concomitari voluerint, concedere, & impartire velint.

Art. 22.

Preterea stat uimus, & pensata animi deliberatione voluimus, quod milites dicti ordinis sancti Sepulchri sub saluagardia Soldani Babylonensis, aut eius locum tenentis, omnes dictos captiuos redimendi, & liberandi in se suscipiant. Quibus militibus ad hunc effectum denarij dictarum elemosynarum traditur, & de his computum rationes, & reliqua nostro locum tenenti in dicta urbe Hierosolymitana in communitate militum dicti ordinis, & viatores dicti sancti Sepulchri reddent.

Art. 23.

Quod ex nostra scientia, & spontanea voluntate eligimus, nominamus, & constituimus, & nominamus dictos milites nostri ordinis sancti Sepulchri in preceptores, & administratores reddituum, & prouentuum, fundationum, & elemosynarum praementionatarum. Et de his prefati milites, & in eorum absentia dicti viatores administrationem, & regimen habeant. Nec non aliorum fundationum per nos, aut nostros amicos in Ecclesijs nostri Regni Francia dominarum, & terrarum nostrarum, ac aliorum Principum institutarum, & elemosynis datarum pro redemptione, & liberatione dictorum militum, & viatorum, ac populi christiani in possessione, & dominio, ac carceribus dictorum infidelium forsitan detentorum, & detinendorum, ut huiusmodi redditus, & elemosyna presbyteris officij diuinum in dicta Ecclesia sancti Sepulchri celebrantibus, ac pauperibus in dictis hospitalibus sancti Sepulchri, sancti Iohannis, sancti Lazari, & alijs hospitalibus, ab alijs Principibus nobis amicis, & senioribus,

vibus, ac populo Christiano, in honorem Dei, Sanctorum Apostolorum, aliorumque Sanctorum, tam in nostro Regno Francia, terris & dominijs, quam amicorum nostrorum fundatis, & institutis affluentibus, & ibi moram trahentibus fideliter ab eis respectu distribuantur. De quibus redditibus & proventibus sic perceptis & distributis idem milites & viatores, anno quolibet in crastino festi sacrosancti Sacramenti, in Camera nostri consilij Hierosolymitani, rationes & computa reddent, & ad hos fines idem perceptores & administratores ibi sese representare, aut de his eorum computa seu verum memoriale eorum mittere tenebuntur.

Art. 24.

Quod clericus thesauri dicti S. Sepulchri Hierosolymitani bonum, & si dele memoriale redditionis huiusmodi computorum describeret cartis, seu papyros eorum conseruabit huiusmodi. Reliqua si qua debeantur recipiet, quitantias & acquitamenta eorum computorum sic a dictis administratoribus tam presentibus quam absentibus per nos, seu in nostra absentia locum tenentem nostrum arrestari & signari procurabit.

Art. 25.

Volumus etiam, ac volumus, quod centum milites dicti ordinis in nostris Regni Francia, terris & dominijs, & alijs Regnis ad nostros amicos spectantes degentes & moram trahentes, veniant in cameram nostri consilij Hierosolymitani, & compareant, qui nos, aut nostrum locum tenentem in dicto viagio viriliter & animo alacri, ac beneuolo concomitare & nobiscum assistere, mediaque rationes & causas, in dicto consilio pro bellis gerendis contra dictos infideles in augmentum fidei & defensionem Ecclesiarum christianarum, tam Latinarum quam aliarum linguarum predictarum, administratorum fundatorum et elemosinarum allegandas, & intelligere possint et ualeant, ut super his conclusiones ualidas & necessarias ac iuridicas assumamus.

Art. 26.

Statuimus etiam, & ordinabimus aliquem ex Equitibus dicti ordinis eligere oratorem apud Soldanum Babilonem, qui permittat dicto nostro oratori, quod spatio trium annorum computorum in dicta Babilonia commoretur, et vitam duceat, ut de quibusdam militibus viatoribus, & alijs Christianis captiuis a dicto Soldano, seu eius belligeris detentis notitiam habere possit, proutque auri & argenti, quod per alios nostros milites sub saluagardia & protectione dicti Soldani mittent, liberentur dicti captiuis ab huiusmodi detentione, aut si maluerit ipse Soldanus quod in locum infidelium a nobis aut nostris subditis in bello aut alibi captiuorum detentorum seu detinendorum: quos eo casu ad huiusmodi sua captiuitate liberare intendimus, modo dicti nostri captiui liberentur.

Art. 27.

Cum autem noster miles sic delegatus orator de dictis captiuis, a Soldano, seu eius belligeris, ut profertur, detentis, plenam habuerit notitiam, is nobis cartis ueris nomina illorum, loca in quibus detineantur significari, saluagardiam a dicto Soldano ad hos fines obtentam mitti procurabit ut dicti milites & viatores si captiui securius ad nostras partes redire possint.

Art. 28.

Quod dictus orator & milites nobis, aut nostro locum tenenti in absentia nostra, de redemptione dictorum captiuorum fidem facient quam summam pro redemptione captiuitatis huiusmodi, cui & in quo loco exsoluerint. Et ad hos fines dictos captiuos, saltem copias cartarum liberationis eorumdem nobis representabunt, premissaque omnia & singula ad notitiam aliorum Regum, & Principum Christianorum, domitorumque Archiepiscoporum, Episcoporum, Abbatum, & aliorum beneficiariorum nostri Regni Francia, terrarum & dominiorum nostrorum, & aliorum nostrorum amico-

vum deduci volumus, ut fructum ex suis sanctis elemosynis consequantur gloriosum ac in posterum in illis largiendis promptiores reddantur.

Art. 29.

Quod intendimus, & deliberamus quodidie dictas quinque Cruces dicti ordinis S. Sepulchri nostris vestimentis appositas deferre. Quas dicti milites & viatores, siue eos bellum gerere aduersus dictos infideles, & alibi adire, seu aulas regias & conuocationes, seu catus Principum & aliorum Christianorum populorum frequentare contigerit, similiter deferre tenebuntur.

Art. 30.

Quod dicti etiam milites aduersus alios quos Principes Christianos bellum gerere minimè tenebuntur, imò illis fauorabiles erunt, casu quo sibi constiterit dictos Principes esse excommunicatos auctoritate Dei & Summi Pontificis, ab Ecclesia Catholica exules & dispersos, eorumque regnū belli geris esse pradam. Quo casu adueniente dicti milites pro eis contra dictos Principes arma suscipiant, ad exemplumque Dei iura pauperum, orphanorum viduarum, extraneorum defendunt & ab omnibus vexationibus & oppressionibus viriliter protegent.

Art. 31.

Nos igitur premissis & alijs legitimis causis, & rationibus consideratis animum nostrum mouētib; prescriptas ordinationes à nobis ferri & edi, illasque de verbo ad verbum nil de contentis in eisdem omisso, obseruari decreuimus, sta-

tuimus, sapienter deliberauimus. Et in eius rei testimonium & robur ad sancta Dei Euangelia per fidem & legē nostram in fidei nec sponte aliquid de contentis in eisdem ordinationib; executione dignum omittere promisimus, & iurauimus illas à nostris successoribus Regni Francia regibus dicti ordinis sancti Sepulchri, ac presentium capitibus secundum eorum tenorem obseruari ordinantes. & in hoc eorum conscientiam illis contraueniendo onerantes, votaque & obligationes per milites dicti ordinis, & viatores in dictam urbem Hierosolymitanam emitti, & factas obseruari & adimpleri prout eisdem ordinationibus cauetur. Quas volumus deponi & fideliter custodiri in thesauro dicti sancti Sepulchri, memoriaque illas absque diminutione continentes continentia in nostrum Francie Regnum, terras, & dominia, tam ad nos quam ad alios Principes spectantia transferri, ut omnia & singula premissa ab eis videri, visitari & fideliter obseruari possint, ac si in dicto thesauro existeret ipsas humiliter supplicantes, quatenus in his nostram intentionem & bonā voluntatem in honorem Domini Nostri Iesu Christi qui nostrorum cordiū scrutator est, aliaque in eius protectione & possessione conseruat, principiumque & terminum nostre vite dat & tribuit, adimplere velint & dignentur: & ut magis, ac magis dicta nostra ordinationes cunctis pateant euidenter, et sint notæ ac obseruentur in perpetuum, volumus & ordinamus eas nostri sigillis quinque Crucibus dicti ordinis, in medio eiusdem appositis munimine roborari. Quæ data & lata fuerunt à nobis in urbe Hierosolymitana, die prima felicis mensis Ianuarij, anno à Natiuitate Domini Nostri Iesu Christi millesimo nonagesimo nono.

DIPLO-